

kirkelig Henseende, men denne Tradition findes, som sagt, lige saa godt i de øvrige Egne af Jylland; paa den anden Side kunde det være lige saa ønskeligt, at de otte Sogne, der tidligere har hørt under Slesvigs Stift, blev henlagt til Haderslev Stift.

Med disse mine Udtalelser vil jeg altsaa udtrykke Haabet om, at der maa blive udvist nogen Varsomhed med Hensyn til den nye Stiftsdeling i Jylland, saaledes at man saa vidt muligt undgaar at dele disse gamle Omraader, der nu ifølge historisk Tradition hvert for sig hører sammen som et specielt kirkeligt Administrationsomraade.

J. Jacobsen: Naar jeg har bedt om Ordet, er det ikke saa meget for direkte at udtale mig om de foreliggende Lovforslag, idet jeg i saa Henseende i alt væsentligt kan henholde mig til, hvad mit Partis ærede Ordfører (Moltesen) har udtalt. Derimod vil jeg gerne have Lov til at fremsætte nogle Udtalelser i Anledning af, hvad der fra forskellige Sider er sagt om Tendensen i de foreliggende Lovforslag. Det er jo gaaet ved denne Lejlighed, som det næsten altid er gaaet, naar der har været Tale om kirkelig Lovgivning her i Landet, at Forhandlingerne i høj Grad er kommet til at dreje sig om, hvorvidt vi nu nærmer os til en Kirkeforfatning eller ikke. Der er imidlertid den Ejendommelighed ved vore Forhandlinger om en Kirkeforfatning, at vi ofte forstaaer noget helt forskelligt ved dette Begreb. Der er mange Mennesker udenfor denne Sal — og maske ogsaa ikke saa faa indenfor —, der ved en Kirkeforfatning kun vil forstaa en valgt kirkelig Repræsentation med en vis raadgivende Myndighed. Ud fra denne Opfattelse maa jeg mene, at det med Rette kan hævdes, at der ikke er Tale om Indførelse af en Kirkeforfatning i de her foreliggende Lovforslag. Men jeg deler ikke ganske denne Opfattelse. Jeg mener i Virkeligheden, det ærede Medlem Hr. Borgbjerg har Ret, naar han forleden Dag hævdede, at vi allerede har en Kirkeforfatning, der indledes ved Menighedsraadsloven af 1903, og som i alt Fald indtil videre tænkes afsluttet med de her foreliggende Lovforslag. Nu ved jeg vel, at mange vil sige, at disse Lovforslag ikke er Udtryk for en Forfatning, men kun for en bestemt kirkelig Ordning, og jeg skal ikke strides med nogen om Ord, men jeg tror nu, det vilde gavne vore kirkepolitiske Forhandlinger baade her i denne Sal og ogsaa udenfor denne Sal, hvis vi indrettede

os paa at bruge de Ord og Udtryk, som virkelig dækker Begreberne, og jeg maa fastholde, at saafremt man vil anvende det virkelig dækkende Udtryk for den kirkelige Ordning, som de foreliggende Lovforslag skal virkeliggøre, saa maa vi, jeg ser ikke rettere, benytte og kan med Rette benytte Ordet Kirkeforfatning. Jeg fremhæver imidlertid ingenlunde dette for at faa Lejlighed til at sige noget ondt om denne Forfatning. Det kan jeg saa meget mindre gøre, som vi alle har været med til at bære Sten til dens Bygning, og just det ærede Medlem Hr. Povlsen, som i øvrigt er meget kritisk overfor alt, havd der hedder Kirkeforfatning, i nogen Grad med Tilslutning fra det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, har lagt en af Hovedhjørnesteenerne til denne Forfatning. Jeg tænker her paa denne Bestemmelse, som det ærede Medlem Hr. Povlsen i tidligere Egenskab af Kirkeminister har faaet indført i vor kirkelige Ordning, om, at Menighedsraadene kan lade udskrive en særlig Kirkeskat paa alle Folkekirkens Medlemmer. Jeg ser ikke rettere end, at vi her er stillet overfor et helt nyt Princip i vor kirkelige Ordning, i vor kirkelige Styrelse, et Princip, der i og for sig ikke er mindre betydningsfuldt og mindre vidtrækkende, end Indførelsen af Menighedsraadene var i 1903. Det ærede Medlem Hr. Povlsen har ofte advaret imod, hvad Indførelsen af Menighedsraad kunde føre til, nemlig en repræsentativ Kirkeforsamling, der let vilde kunne komme til at staa som en Trusel mod al kirkelig Frihed her i Landet, og det ærede Medlem har efter min Opfattelse ogsaa haft Ret i mange af sine Synspunkter i saa Henseende, men der kunde være samme Grund til at advare mod det Princip, der ligger i Indførelsen af den særlige Kirkeskat, som jo uægtelig i sin videre Udvikling kan føre til, at Kirken gør sig økonomisk uafhængig af Staten, udvikler sig til at blive en Stat i Staten, saaledes at Rigsdagen ikke længere vil have nogen Basis for at være lovgivende i noget af Kirkens Anliggender. At dette Princip kan blive endnu farligere for den kirkelige Frihed her i Landet end Indførelsen af en raadgivende Kirkeforsamling, altsaa, om jeg saa maa sige, det sidste Led, der kan skyde sig ud af Indførelsen af Menighedsraad, det er der for mig slet ingen Tvivl om. Jeg ved heller ikke, hvorfor det ærede Medlem i sin Tid slog ind paa denne Vej. Jeg kan ikke se, det var nødvendigt, og jeg maa endda mene, at det ærede Medlem og Rigsdagen med vilde have været mere i Overensstemmelse med det Forhold, som